

Yttrande

Utbildningsnämnden

Dnr: 24UN230

2024-11-27

Yttrande över motion från Sverigedemokraterna (SD) - Nattisplatser i Gävle kommuns ytterområden

Inledning

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från Utbildningsnämnden i ärendet motion (SD) – Nattisplatser i Gävle kommuns ytterområden. Ärendet har diarienummer 24KS153. Motionärerna anser att det är en självklarhet att människor ska kunna arbeta skift – oavsett civilstånd eller var i kommunen man bor. Vidare framhålls att det är diskriminering att Gävle kommuns barnomsorg på obekväm arbetstid, "Nattis", är förlagd i centrala Gävle.

I motionen yrkas:

att uppdra åt utbildningsnämnden att utreda kommuninvånares behov av "nattisplatser" i Gävle kommuns ytterområden

att uppdra åt utbildningsnämnden att utreda förutsättningarna för ett tillskapande av "nattisplatser" i Gävle kommuns ytterområden

Utbildningsnämndens yttrande

Erbjudande av förskola regleras i 8 kap. 3 § skollagen (2010:800). Där anges att barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i någon utbildning för fullgörande av skolplikten ska erbjudas förskola.¹ Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger.

I 25 kap. skollagen finns regler om annan pedagogisk verksamhet, däribland omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Där anges att kommunen ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt. Enligt förarbetena innebär att "sträva efter" att en kommun inte utan vidare kan avstå från att tillhandahålla sådan omsorg. Ambitionen måste vara för kommunen att tillhandahålla omsorg även under obekväm arbetstid åt familjer som behöver det. Det innebär dock ingen rättighet att i enskilda fall få omsorg under obekväm arbetstid utan föräldrars ansvar för att hitta lösningar på barnets behov av omsorg kvarstår.

Nattis Gävle

Gävle kommun erbjuder barnomsorg på obekväm arbetstid dygnet runt för vårdnadshavare som jobbar kvällar, nätter och helger. För att ha rätt till plats på Nattis Gävle ska vårdnadshavaren arbeta under obekväm arbetstid minst 30 timmar per månad alternativt vid sex tillfällen per månad. Därtill ska en ansökan om plats skickas in för att få en placering. Placering sker efter de sökandes kötid.

Nattis Gävle är belägen i centrala Gävle för att möjliggöra tillgång till verksamheten med olika trafikslag oavsett var i kommunen bostadsadressen är. Verksamheten har 60 platser fördelade; 30 platser förskola samt 30 platser fritidshem. Skolbarn som har plats på Nattis Gävle är kvar på sin egen skolas fritidshem tills det stänger, för att sedan skjutsas till Nattis Gävle. Majoriteten av barnen sover inte i verksamheten, i snitt

¹ Enligt vad som anges i 8 kap. 4, 5, 6 och 7 §§ skollagen.

bedöms omkring 5 sovplatser nyttjas dagligen. För närvarande finns omkring 5 barn i kö till fritidshem och mindre än 5 barn i kö till förskolan. Kötiden är några månader.

Sammantagen bedömning

Utbildningsnämnden konstaterar att kommunen erbjuder omsorg under obekväm arbetstid genom Nattis Gävle. Utbildningsnämnden konstaterar vidare att samtliga folkbokförda vårdnadshavare i Gävle kommun har möjlighet att söka plats i Nattis Gävle då behov om omsorg under obekväm arbetstid föreligger. Kommunen är ålagd att sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbeten eller familjens situation i övrigt.

Vad gäller motionärernas förslag att utreda kommuninvånarnas behov av "nattisplatser" i Gävle kommuns ytterområden konstaterar utbildningsnämnden att information samt dialog med vårdnadshavare i behov av omsorg under obekväm arbetstid redan finns och sker löpande. Utbildning Gävle hanterar regelbundet både frågor och reella ansökningar till Nattis Gävle. Kommunen är inte ålagd att vidare undersöka kommuninvånarnas behov av omsorg. Det finns tillgänglig information rörande verksamheten i olika kanaler.

Under 2026 planeras Nattis Gävle byta lokal samt utöka verksamheten till 80 platser, jämfört med nuvarande 60 platser. Detta görs med anledning av att kunna bemöta ett eventuellt ökat behov av platser under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

Ur ekonomiskt hänseende konstateras att verksamhetsformen är kostnadskrävande. Den aktuella verksamheten bedöms kosta omkring 50 800 kronor per plats (verksamhetsår 2024). Den sammantagna budgeten är 3,6 miljoner kronor för år 2024. Utbildningsnämnden bedömer att kostnaden för verksamheten skulle öka avsevärt för det fall fler enheter skulle tillskapas. Därtill bedöms kostnaden per plats i små enheter öka och vara mer kostnadskrävande med anledning av exempelvis schematekniska åtgärder relaterat till bland annat regler om dygnsvila. Under de rådande ekonomiska

förutsättningarna bedömer utbildningsnämnden att det saknas möjlighet att, utöver den redan planerade förändringen av Nattis Gävle, tillskapa ytterligare enheter i kommunens ytterområden.

Daniel Olsson

Ordförande

Utbildningsnämnden